

Sygn. akt I C 1786/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Płocku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Radosław Jeznach

Protokolant: prot. sąd. Anna Pędraszewska- Kwaśniak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 maja 2017 r. w P.

sprawy z powództwa J. K. (1)

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P.

o stwierdzenie nieważności lub uchylenie uchwały

- 1) oddała powództwo w zakresie żądania stwierdzenia nieważności uchwały nr 3/2016 z dnia 22 czerwca 2016 r. Zebrania Przedstawicieli Członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P.;
- 2) uchyla uchwałę nr 3/2016 z dnia 22 czerwca 2016 r. Zebrania Przedstawicieli Członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P.;
- 3) zasądza od pozwanego Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P. na rzecz powoda J. K. (1) kwotę 577 zł (pięćset siedemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 1786/16

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 11 sierpnia 2016 r. powód J. K. (1) wniósł o uchylenie uchwały (...)Zebrania Przedstawicieli Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P. z dnia 22 czerwca 2016 r. oraz zasądzenie na jego rzecz od pozwanej Spółdzielni kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że na Zebraniu Przedstawicieli Członków (...) -W (...) rozpoznawano między innymi jego odwołanie jako członka Spółdzielni od uchwały Rady Nadzorczej Spółdzielni (...) / (...) z dnia 02 czerwca 2016 r. w przedmiocie wykluczenia powoda z grona członków Spółdzielni – na zabranie w dniu 22 czerwca 2016 r. utrzymano w mocy w/w uchwałę Rady Nadzorczej, jako podstawę wykluczenia wskazując art. 18 § 5 pkt 1) Prawa spółdzielczego i art. 6⁽¹⁾ ust. 3 pkt 1) Ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, art. 62 Prawa budowlanego oraz § 17 ust. 2 i § 18 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w/s warunków technicznych użytkowania budynków mieszkalnych oraz postanowienia § 11 ust. 2 pkt 7, 10 i 12 Statutu Spółdzielni i § 10 ust. 1 Regulaminu porządku domowego i współżycia mieszkańców; według powoda z lakonicznego uzasadnienia zaskarżonej uchwały trudno ustalić, jaki stan faktyczny i zachowania powoda przypisać przywołanym przepisom. Powód wyjaśnił, że nie naruszył art. 18 § 5 pkt 1 Statutu – w całym okresie użytkowania przez niego lokalu sytuacja awarii wystąpiła jeden raz i wówczas powód udostępnił swój lokal w trybie natychmiastowym; według powoda pozwana Spółdzielnia nigdy nie uzgadniała z nim terminów przeglądów, a jedynie – wbrew postanowieniom Statutu – terminy takie wyznaczała; odnośnie zarzutu naruszenia art. 62 Prawa budowlanego powód podniósł, iż nie sprecyzowano w jakim zakresie rzekomo dopuścił się naruszenia zawartej w tym przepisie normy prawnej. Powód podkreślił, iż w sytuacji, gdy nie zostały przeprowadzone

przez osoby wskazane przez Spółdzielnię kontrole techniczne instalacji elektrycznej i wentylacyjnej, on we własnym zakresie i na własny koszt zlecił przeprowadzenie niezbędnych czynności uprawnionym podmiotom, dostarczając organom Spółdzielni stosowne protokoły potwierdzające sprawność instalacji. Powód wskazał, że Uchwała Rady Nadzorczej z 02 czerwca 2016 r. o wykluczeniu powoda z grona członków Spółdzielni w swym uzasadnieniu zawierała niezgodne z prawdą twierdzenia, które mogły mieć wpływ na treść uchwały, dotyczące tego, że : powód dopuścił się samowoli budowlanej – gdy Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego nie wydał żadnej prawomocnej decyzji w tej kwestii, przy czym Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w P. po raz kolejny umorzył prowadzone od 2013 r. postępowanie nie potwierdzając zarzutów Spółdzielni; niezbędne było ponowne przeprowadzenie pomiarów lokalu powoda – gdy Spółdzielnia posiada stosowną dokumentację dotyczącą powierzchni lokalu, która nie uległa zmianie wobec braku zmian w lokalu; powód bezprawnie nie udostępnił przedstawicielom Spółdzielni lokalu do oględzin – gdy decyzję WINB w W. i wyrok WSA w Warszawie potwierdziły, że powód takiego obowiązku nie miał; bezpodstawnego domagania się przez powoda wyjaśnień i udostępnienia dokumentów finansowych – gdy uprawnienie takie przysługuje w ramach czynności kontrolnych wobec działań organów spółdzielni każdemu jej członkowi; zachowań powoda stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia mieszkańców budynku przy ul. (...) w P. – gdy to działania Zarządu Spółdzielni miały na celu nękanie powoda i zastraszanie go, aby wyłączył się z udziału w pracach Komisji Organizacyjnej Spółdzielni (...) i odstąpił od wskazywania nieprawidłowych decyzji Zarządu i Rady Nadzorczej Spółdzielni w zakresie przestrzegania praw dotyczących działalności Spółdzielni. Powód wskazał nadto, że w podjęciu uchwały nr 3/2016 brały udział osoby nie uprawnione, to jest „członkowie oczekujący” w ilości 17 osób, które zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 05 lutego 2015 r. nie legitymują się prawami członkowskimi, przy czym Zarząd Spółdzielni nie przeprowadził zmian w składzie przedstawicieli uprawnionych do wzięcia udziału w w/w Zebraniu. Podsumowując swoje stanowisko powód wskazał, że zarzuty stawiane mu przez Spółdzielnię są bezzasadne, gdyż żadne z jego zachowań nie stanowiło zawinionego łamania norm prawnych – tym samym zaskarżona uchwała oceniona być musi jako sprzeczna z prawem, dobrym obyczajem i jako godząca w interes powoda.

W odpowiedzi na pozew z dnia 06 października 2016 r. pozwany (...) -W (...) wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew wskazano, że Spółdzielnia wielokrotnie podejmowała próby ugodowego i polubownego załatwienia sporów – powód jednak zdecydowanie odrzucał wszelkie propozycje w tym zakresie, wielokrotnie odmawiając stosowania się do przepisów prawa i regulacji wewnątrzspółdzielczych, czemu dawał wyraz w licznych pismach kierowanych do Spółdzielni; zakres uchybień obowiązkom i naruszeń regulacji wskazano w uzasadnieniu uchwały Rady Nadzorczej (...) -W (...) (...). Według pozwanego powód już w pozwie przyznał, że naruszył dyspozycję art. 62 Prawa budowlanego a także przepisy Ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych i Rozporządzenia Ministra SWiA w sprawie warunków technicznych użytkowania budynków mieszkalnych , uniemożliwiając dokonanie kontroli instalacji elektrycznej i wentylacyjnej w swoim lokalu – takie przeglądy nie mogą być samowolnie zlecane przez użytkowników lokali, a wyłącznie przez zarządców budynków. Ponadto powód wielokrotnie odmawiał przedstawicielom Spółdzielni udostępnienia swojego lokalu mieszkalnego wraz z drugim poziomem lokalu położonym na poddaszu oraz schodami wewnętrznymi celem wykonania pomiarów inwentaryzacyjnych dla określenia jego powierzchni użytkowej i sposobu wykorzystania oraz przeznaczenia tych pomieszczeń na potrzeby podjęcia uchwały w sprawie określenia przedmiotu odrębnej własności lokali w budynku nr (...) przy ul. (...) i ustalenia wysokości należnych opłat za ten lokal – takie zachowanie powoda uniemożliwiło przeprowadzenie inwentaryzacji powierzchni użytkowej budynku na potrzeby sporządzenia planu podziału Spółdzielni w związku z żądaniem części mieszkańców budynku powołania nowej spółdzielni i przekazania całego budynku pod jej zarządek; odmowy udostępnienia lokalu miały miejsce również w związku z czynnościami bieglego sądowego. Poza tym J. K. (1) złożył całkowicie fałszywe oskarżenia przeciwko członkom Zarządu Spółdzielni (...) dotyczące popełnienia czynów zabronionych spenalizowanych w art. 271 kk art. 284 § 1 kk. Odnosząc się sformułowanego w pozwie zarzutu dotyczącego udziału w Zebraniu Przedstawicieli w dniu 22 czerwca 2016 r. osób do tego nieuprawnionych pozwany podniósł, że przywołany wyrok TK nie stanowi podstawy automatycznego wygaśnięcia członkostwa osób, które nie spełniają przesłanego określonych w art. 3 ust. 1 i 3 Ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych; według pozwanego utrata mocy obowiązującej przez niekonstytucyjny przepis nie oznacza bowiem unieważnienia istniejącego wcześniej stanu prawnego, które prowadziłyby do automatycznego

unicestwienia z tą chwilą wszystkich wcześniejszych konsekwencji prawnych, zaś eliminacja tych skutków wymaga dopiero podjęcia odpowiednich rozstrzygnięć co najmniej w sferze stosowania prawa – dlatego do momentu zakwestionowania zaistniałych wcześniej skutków prawnych muszą być one uznawane za prawnie doniosłe. Pozwany wyraził pogląd, że rozwiązanie stosunku członkostwa między Spółdzielnią a tzw. „członkami oczekującymi” jest możliwe wyłącznie po przeprowadzeniu procedury wykreślenia lub wykluczenia tych osób zgodnie z art. 24 Prawa spółdzielczego, i do tego czasu osoby te zachowują swoje prawa członkowskie w pełnym zakresie, w tym co do możliwości brania udziału w obradach organów spółdzielni, a w szczególności zebraniu przedstawicieli.

W piśmie procesowym z dnia 15 maja 2017 r. powód sprecyzował roszczenie wnosząc o stwierdzenie nieważności zaskarżonej uchwały, ewentualnie jej uchylenie; w piśmie wskazano, że w głosowaniu nad zaskarżoną uchwałą wzięło udział 17 nieuprawnionych do tego osób co wiąże się z sankcją nieważności uchwały.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

J. K. (1) jest członkiem Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P. w związku z posiadaniem spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) w budynku przy ul. (...) w P.; samodzielny lokal mieszkalny składa się z 4 pokoi, kuchni, 2 łazienek i przedpokoju o łącznej powierzchni 109,70 m²; J. K. (1) użytkuje również pomieszczenie przynależne o powierzchni 62,43 m² składające się z nieużytkowego strychu z klatką schodową do niego prowadzącą, w którym dokonał prac adaptacyjnych o standardzie odpowiadającym lokalom mieszkalnym – pomiar poddasza dokonany został w dniu 20 maja 1998 r. (protokół k. 50 i k. 15-16 akt I C 729/14, zaświadczenie k. 17 akt I C 729/14).

J. K. (1) aktywnie uczestniczy w działaniach Komisji Organizacyjnej Spółdzielni Mieszkaniowej (...), powołanej w celu wyodrębnienia się nowej spółdzielni z (...) -W (...) i przejęcia w zarząd budynku przy ul. (...) w P.. Był wielokrotnie wzywany do udostępnienia zajmowanego przez siebie lokalu w celu dokonania jego pomiarów inwentaryzacyjnych (w tym w ramach postępowań sądowych – k. 110-116) oraz przeprowadzenia czynności kontrolnych w zakresie instalacji elektrycznej i zabezpieczeń przeciwprzepięciowych oraz wentylacyjnej (pisma k. 94-109). J. K. (1) był inicjatorem postępowania karnego wszczętego przeciwko członkom zarządu (...) -W (...) dotyczącego popełnienia wykroczeń z art. 27³ pkt 1) Ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych – oskarżeni zostali uniewinnieni od zarzucanych im czynów (wyroki k. 117-120).

J. K. (1) odmówił udostępnienia posiadanego lokalu celem dokonania jego pomiarów dla potrzeb postępowań sądowych – przyczyny odmowy ujął w pismach z dnia 20 lipca 2011 r., 05 grudnia 2011 r., 30 października 2012 r., 23 lutego 2015 r. (pisma J. K. k. 47-48, 53, 54-56, 57).

J. K. (1) nie udostępnił w 2012 r. osobom upoważnionym przez Zarząd Spółdzielni (...) posiadanego lokalu mieszkalnego celem przeprowadzenia kontroli instalacji elektrycznej; w piśmie z dnia 31 października 2012 r. poinformował Zarząd Spółdzielni o posiadaniu aktualnych badań dotyczących skuteczności przeciwporażeniowej, dołączając do pisma kopię dokumentacji ze zleconych we własnym zakresie czynności pomiarowych uprawnionemu podmiotowi (pismo i protokoły z badań k. 18-22).

W projekcie uchwały nr 2/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. dotyczącej określenia przedmiotu odrębnej własności wszystkich lokali w budynku nr (...) przy ul. (...) w P. Zarząd Spółdzielni (...) przyjął powierzchnię lokalu mieszkalnego zajmowanego przez J. K. (1) na 157,90 m² (projekt uchwały k. 471-478 akt I C 729/14); przyjętą wartość J. K. (1) zakwestionował w piśmie z dnia 27 stycznia 2014 r. wnosząc o dokonanie stosownych korekt w zakresie powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego oraz wielkości jego udziału w nieruchomości wspólnej (pismo k. 71-72 akt I C 729/14); w uchwale z dnia 28 lutego 2014 r. Zarząd Spółdzielni (...) dokonał korekt w zakresie ustalenia powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego zajmowanego przez J. K. (1) na 172,13 m² oraz związanej z tą zmianą korekty wielkości udziału.

W piśmie z dnia 28 kwietnia 2015 r. skierowanym do Zarządu Spółdzielni (...) J. K. (1) wyjaśnił, że nieprawdziwe są twierdzenia, jakoby nie wpuścił przedstawicieli Spółdzielni do swojego lokalu w celu przeprowadzenia przeglądu instalacji wentylacyjnej w dniu 25 lutego 2015 r. – pomimo dostępności lokalu przez cały dzień nikt nie próbował

dokonać przeglądu; wyjaśnił, że dysponuje aktualnymi badaniami instalacji elektrycznej dla swojego lokalu; wyraził gotowość udostępnienia lokalu celem przeprowadzenia przeglądu instalacji wentylacyjnej po powiadomieniu go o terminie przeglądu z 30-dniowym wyprzedzeniem drogą pocztową (pismo k. 23). W piśmie z dnia 07 maja 2015 r. poinformował, iż nie udostępni lokalu w dniu 12 maja 2015 r. (pismo k. 59).

W dniu 08 maja 2015 r. w lokalu nr (...) przy ul. (...) w P. przeprowadzono okresową kontrolę przewodów kominowych na zlecenie J. K. (1) – w wyniku kontroli stwierdzono prawidłowe działanie i stan techniczny instalacji (protokół k. 24).

W uchwale nr 01/06/2015 z dnia 02 czerwca 2015 r. Rada Nadzorcza (...) -W (...) postanowiła wykluczyć J. K. (1) – nr członkowski (...) – z grona członków Spółdzielni z uwagi na wielokrotne i zawinione łamanie przez niego : art. 18 § 5 pkt 1) Prawa spółdzielczego i art. 6¹ ust. 3 pkt 1) Ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, art. 62 Prawa budowlanego oraz § 17 ust. 2 i § 18 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w/s warunków technicznych użytkowania budynków mieszkalnych oraz postanowienia § 11 ust. 2 pkt 7, 10 i 12 Statutu Spółdzielni i § 10 ust. 1 Regulaminu porządku domowego i współżycia mieszkańców. W uzasadnieniu uchwały wskazano, że naruszenia przepisów i norm, jakich dopuścił się członek Spółdzielni obejmowały m. in. :

- samowolną przebudowę i adaptację dla celów mieszkalnych użytkowych drugiego poziomu lokalu mieszkalnego
- nieudostępnienie przedstawicielom Spółdzielni lokalu mieszkalnego celem wykonania pomiarów inwentaryzacyjnych dla określenia jego powierzchni użytkowej i sposobu wykorzystania oraz przeznaczenia tych pomieszczeń na potrzeby podjęcia uchwały w sprawie określenia przedmiotu odrębnej własności lokali w budynku nr (...) przy ul. (...) w P. oraz ustalenia wysokości należnych opłat za ten lokal, a także przeprowadzenia inwentaryzacji powierzchni użytkowej budynku na potrzeby sporządzenia planu podziału Spółdzielni
- nieudostępnienie biegłemu sądowemu lokalu mieszkalnego celem wykonania pomiarów inwentaryzacyjnych
- uniemożliwienie przedstawicielom Spółdzielni wzięcia udziału w czynnościach oględzin przeprowadzonych dla potrzeb postępowania administracyjnego prowadzonego przez PINB w P. w sprawie dopuszczenia się samowolnej przebudowy i zmiany przeznaczenia poddasza oraz ustalenia faktycznej powierzchni użytkowej poddasza
- uniemożliwienie przedstawicielom Spółdzielni oraz osobom uprawnionym przeprowadzenie okresowych przeglądów instalacji elektrycznej i wentylacyjnej wymaganych przepisami Prawa budowlanego, co stanowi przejaw zachowań mogących zagrażać bezpieczeństwu mieszkańców budynku
- złożenie fałszywego oskarżenia przeciwko członkom Zarządu Spółdzielni oraz jej radcy prawnemu w zakresie rzekomego dopuszczenia się czynów z art. 271 kk i art. 284 § 1 kk
- rozpowszechnianie kłamliwych zarzutów wobec członków Zarządu Spółdzielni oraz radcy prawnemu Spółdzielni
- działanie na szkodę członków Spółdzielni poprzez uniemożliwianie ustanowienia na ich rzecz odrębnej własności lokali poprzez zaskarżenie uchwały Zarządu Spółdzielni w sprawie określenia przedmiotu odrębnej własności lokali oraz generowanie w ten sposób kosztów sądowych obciążających członków Spółdzielni
- działanie na szkodę członków Spółdzielni poprzez uczestniczenie jako stron w procesie sądowym dotyczącym ustalenia, iż lokal biurowy użytkowany przez Spółdzielnię winien być uznany za część wspólną budynku i jako taki stać się własnością SM (...) (uchwała k. 60-66).

Uchwałą nr 3/2016 z dnia 22 czerwca 2016 r. Zebranie Przedstawicieli Członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P. po rozpatrzeniu odwołania wniesionego przez J. K. (1) z dnia 21 lipca 2015 r. od uchwały Rady Nadzorczej (...) -W (...) (...) z dnia 02 czerwca 2016 r. w przedmiocie wykluczenia J. K. (1) z grona członków Spółdzielni – utrzymało w mocy zaskarżoną uchwałę Rady Nadzorczej (uchwała k. 4). W uzasadnieniu uchwały wskazano, że po wysłuchaniu na Zebraniu Przedstawicieli argumentów J. K. (1) stwierdzono, iż Rada Nadzorcza Spółdzielni w sposób prawidłowy ustaliła, że członek Spółdzielni korzystając z przysługującego mu prawa do lokalu mieszkalnego

dopuszczył się oczywistego i rażącego wielokrotnego naruszenia wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały Rady Nadzorczej przepisów prawa (uzasadnienie uchwały k. 5). W głosowaniu nad uchwałą wzięło udział 37 przedstawicieli członków Spółdzielni (...), na ogólną liczbę 42 przedstawicieli – Komisja Skrutacyjno-Mandatowa stwierdziła, że spełniony został warunek z § 84 ust. 3 Statutu odnośnie wymagane quorum; za uwzględnieniem odwołania J. K. (1) oddano 6 głosów, przeciwko uwzględnieniu odwołania 23 głosy, głosów wstrzymujących się było 8 (protokół zebrania i prac komisji skrutacyjnej k. 7-17); w głosowaniu brało udział 17 osób posiadających status „członka oczekującego” (lista k. 140).

Decyzją z dnia 29 lipca 2016 r. nr (...) Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w P. umorzył postępowanie administracyjne wszczęte na wniosek (...) -W (...) z dnia 15 kwietnia 2013 r. w sprawie adaptacji i przebudowy pomieszczeń na strychu w lokalu mieszkalnym nr (...) w budynku przy ul. (...) w P. z uwagi na brak prawnych i faktycznych podstaw do merytorycznego rozpoznania sprawy; w uzasadnieniu decyzji wskazano między innymi, że sporne pomieszczenie na poddaszu pełni funkcję poddasza nieużytkowego (strychu), nie przeznaczonego do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych, zaś standard jego wykończenia nie ma żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy (decyzja k. 25-26).

W dniu 04 marca 2016 r. Sąd Okręgowy w Płocku w sprawie sygn. akt I C 729/14 przeprowadził oględziny lokalu zajmowanego przez J. K. (1) w budynku nr (...) przy ul. (...) w P. (protokół oględzin k. 518-520 akt I C 729/14). Wyrokiem z dnia 04 maja 2016 r. w sprawie sygn. akt I C 729/14 Sąd Okręgowy w Płocku uwzględnił powództwo J. K. (1) i A. W., uchylając uchwałę (...) (...) z dnia 28 lutego 2014 r. Zarządu (...) -W (...) (wyrok k. 551 akt I C 729/14); wyroku uprawomocnił się wobec umorzenia przez Sąd Apelacyjny postępowania apelacyjnego w sprawie sygn. akt I ACa 1360/16 postanowieniem z dnia 28 września 2016 r. z uwagi na cofnięcie apelacji przez pozwanego (postanowienie k. 586 akt I C 729/14). Cofnięcie apelacji w sprawie sygn. akt I ACa 1360/16 było wynikiem porozumienia zawartego przez strony w dniu 30 sierpnia 2016 r. dotyczącego zobowiązania się (...) -W (...) do sporządzenia projektu uchwały o ustanowieniu odrębnej własności lokali w budynku nr (...) przy ul. (...) w P., w którym między innymi powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego nr (...) miała zostać określona na 109,70 m², powierzchnia pomieszczenia użytkowego pomocniczego (klatki schodowej) na 14,40 m² i powierzchnia pomieszczenia przynależnego (poddasze) na 48,03 m² – przy czym strony określiły precyzyjnie zasady naliczania opłat czynszowych od tak ustalonych powierzchni (porozumienie k. 131-132).

Zgodnie z § 11 ust. 2 pkt 7) Statutu (...) -W (...) członek Spółdzielni obowiązany jest między innymi zezwolić na żądanie Spółdzielni na wejście do lokalu ilekroć jest to niezbędne do przeprowadzenia konserwacji, modernizacji, remontu, usunięcia awarii a także w celu wyposażenia budynku, jego części lub poszczególnych lokali w dodatkowe urządzenia i instalacje oraz dla dokonania koniecznych przeglądów; zgodnie z § 84 ust. 3 Statutu Zebranie Przedstawicieli jest zdolne do podejmowania uchwał w obecności co najmniej 1/3 uprawnionych do głosowania, przy czym uchwały co do zasady podejmowane są zwykłą większością głosów (statut k. 67-93).

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie znajdujących się w aktach sprawy dokumentów a także wskazanych przez powoda dokumentów załączonych do akt sprawy I C 729/14 – nie były one kwestionowane przez żadną ze stron; zeznania przesłuchanych świadków i stron w istocie nie wniosły nic nowego do sprawy.

Sąd zważył, co następuje :

W ocenie Sądu powództwo w zakresie żądania stwierdzenia nieważności uchwały nr 3/2016 z dnia 22 czerwca 2016 r. Zebrania Przedstawicieli Członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P. jako bezzasadne należało oddalić – uwzględniając jednocześnie zgłoszone żądanie ewentualne dotyczące uchylenia zaskarżonej uchwały.

Zgodnie z art. 42 § 2 Ustawy Prawo spółdzielcze (Dz.U.2003.188.1848 j.t.) uchwała walnego zgromadzenia członków spółdzielni sprzeczna z ustawą jest nieważna; uchwała sprzeczna z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godząca w interesy spółdzielni albo mająca na celu pokrzywdzenie jej członka może być zaskarżona do sądu – każdy członek spółdzielni lub zarząd może wytoczyć powództwo o uchylenie uchwały, które powinno być wniesione w ciągu sześciu tygodni od dnia odbycia walnego zgromadzenia, jeżeli zaś powództwo wnosi członek nieobecny na

walnym zgromadzeniu na jego wadliwego zwołania – w ciągu sześciu tygodni od dnia powzięcia wiadomości przez tego członka o uchwale, nie później jednak niż przed upływem roku od dnia odbycia walnego zgromadzenia (art. 42 §§ 3, 4 i 6 Prawa spółdzielczego).

Uchwała organu spółdzielni o wykreśleniu jest niewadliwa wtedy, gdy powodem jej podjęcia jest niewykonywanie przez członka obowiązków określonych w statucie, z przyczyn przez niego niezawinionych, a przyczyna na którą powołał się organ spółdzielni podejmujący uchwałę, wymieniona jest w statucie; wymienionej w uchwale przyczynie wykreślenia powinien odpowiadać wyraźny obowiązek statutowy, który został naruszony; w sprawie o uchylenie uchwały organu spółdzielni w przedmiocie wykreślenia, sąd nie może badać, czy istniały jakiegokolwiek inne przyczyny niepowołane w uchwale, które mogłyby ewentualnie uzasadniać jej podjęcie - rola sądu w tym postępowaniu nie polega na ocenie zachowania się i działalności członka, lecz jedynie na zbadaniu, czy przyczyny, podane w uchwale istniały i czy wykreślenie członka spółdzielni z tych właśnie przyczyn nie naruszało przepisów prawa lub postanowień statutu (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 2016-10-12, I ACa 559/16 (...)).

Na wstępie podkreślenia wymaga, iż w oparciu o art. 42 § 2 Prawa spółdzielczego uchwała sprzeczna z prawem dotknięta jest sankcją nieważności ex lege, co może być przedmiotem ustalenia w procesie, ale żądanie jej uchylenia jest bezprzedmiotowe – w sprawie niniejszej strona powodowa sformułowała roszczenie dalej idące w postaci żądania stwierdzenia nieważności uchwały, zgłaszając ewentualnie żądanie uchylenia zaskarżonej uchwały. W pierwszej zatem kolejności zbadać należało zatem na podstawie art. 189 kpc kwestię ważności uchwały, jako żądanie dalej idące.

Wnosząc o ustalenie, że w/w uchwała jest nieważna, powód wskazywał na konsekwencje wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 05 lutego 2015 r. w sprawie sygn. akt K 60/13 (Dz. U. poz. 201), zgodnie z którym art. 3 ust. 1 i 3 Ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych w zakresie, w jakim dopuszcza członkostwo w spółdzielni mieszkaniowej podmiotów, którym nie przysługuje spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, prawo odrębnej własności lokalu lub ekspektatywa odrębnej własności lokalu, jest niezgodny z art. 64 ust. 1 Konstytucji RP. W sprawie niniejszej bezspornym pozostaje, że w Zebraniu Przedstawicieli w dniu 22 czerwca 2016 r. udział wzięło 17 osób, które w świetle w/w wyroku TK nie były do tego uprawnione – jednak zdaniem Sądu konstatacja ta nie przekłada się automatycznie na ustalenie, że podjęta uchwała była nieważna, albowiem przesłanka nieważności została jednoznacznie określona w dyspozycji art. 42 § 2 Prawa spółdzielczego – jedyną przyczyną nieważności jest sprzeczność uchwały z prawem, a o takiej sytuacji w sprawie niniejszej w ocenie Sądu nie może być mowy, gdyż sama treść uchwały niewątpliwie prawa nie narusza. Kwestia udziału w głosowaniu osób nieuprawnionych może być natomiast rozpatrywana w kontekście ewentualnego nieistnienia uchwały (którego to żądania powód nie zgłosił – zgodnie z art. 321 § 1 kpc sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, por. np. wyrok SA w Katowicach z 29.08.2012, I ACa 468/12, LEX 1216274), ale także i stanowić podstawę jej uchylenia; zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z 22 marca 2001 r. (V CKN 258/00, LEGALIS) okoliczność, iż w głosowaniu nad wnioskiem co do powzięcia przez walne zgromadzenie uchwały o wykluczeniu członka spółdzielni brały udział osoby nieuprawnione, sama przez się nie powoduje jej nieważności - uchylenie to może jednak stanowić podstawę uchylenia uchwały, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik głosowania. Zdaniem Sądu w sprawie niniejszej powód nie sprostął ciężarowi dowodu w zakresie wykazania nieważności zaskarżonej uchwały – jak wskazano wyżej sama treść uchwały nie może być uznana za sprzeczną z prawem, nie wykazano również, aby wady formalnoprawne dotyczące procedowania nad podjęciem uchwały skutkowały jej nieważnością. Na marginesie wskazać należy, że wykluczenie 17 osób z głosowania pozostawałoby bez wpływu na ustalenie, że na Zebraniu było niezbędne quorum (1/3 z ogólnej liczby 42 przedstawicieli to 14, a zatem na Zebraniu była odpowiednia liczba osób uprawnionych do głosowania – 20).

Sąd w sprawie niniejsze w całości podzielając stanowisko Trybunału Konstytucyjnego zawarte w w/w wyroku stwierdził, iż istotnie z naruszeniem norm Konstytucji dopuszczono do udziału w głosowaniu na Zebraniu Przedstawicieli osoby do tego nieuprawnione. Zgodnie z art. 8 ust. 2 Konstytucji RP normy prawne zawarte w ustawie zasadniczej są stosowane bezpośrednio – zasada ta umożliwia nie tylko bezpośrednio stosowanie norm konstytucyjnych przez sądy powszechne, ale także upoważnia do pomijania norm zawartych w aktach prawnych niższej rangi sprzecznych z normami konstytucyjnymi, bez oczekiwania na stosowne rozstrzygnięcie sądu konstytucyjnego. Stwierdzenie niekonstytucyjności danej normy prawnej w postępowaniu przez Trybunałem

Konstytucyjnym w istocie zatem nie jest konieczną przesłanką odmowy stosowania tej normy w konkretnym, zindywidualizowanym stanie faktycznym i prawnym. Można ostrożnie zgodzić się ze stanowiskiem prezentowanym przez stronę pozwaną w odpowiedzi na pozew, zgodnie z którym stwierdzenie niekonstytucyjności normy prawnej nie implikuje automatycznego zniweczenia skutków prawnych działań podjętych uprzednio o tę normę prawną – albowiem wymaga to przeprowadzenia stosownego postępowania, w toku którego takie skutki zostaną stwierdzone; tymczasem takim postępowaniem w zakresie skuteczności działań podjętych w oparciu o niekonstytucyjny przepis jest właśnie postępowanie w sprawie niniejszej, której przedmiotem jest badanie istnienia zindywidualizowanej konkretnej normy prawnej dotyczącej skuteczności wykluczenia powoda z grona członków spółdzielni. Innymi słowy mówiąc, Sąd w sprawie niniejszej był uprawniony do zbadania wystąpienia materialnej przesłanki zasadności powództwa z uwzględnieniem faktu, iż norma prawna o charakterze ogólnym, na podstawie której podjęto określoną czynność rodzącą skutki prawne, była niezgodna z Konstytucją RP. Jak wskazano wyżej, Sąd przyjął, iż art. 3 ust. 1 Prawa Spółdzielczego nie stanowił skutecznej podstawy do przyznania „członkom oczekującym” prawa do wzięcia udziału w obradach organu spółdzielni – w konkretnym stanie faktycznym 17 osób nie miało prawa głosu na Zebraniu Przedstawicieli; uprawnienia korporacyjne powinny być bowiem zagwarantowane wyłącznie osobom posiadającym prawo do lokalu należącego lub zarządzanego przez spółdzielnię, tylko takie bowiem osoby mają interes polegający na zaspokajaniu ich potrzeb mieszkaniowych, co jest celem i sensem funkcjonowania spółdzielni mieszkaniowej.

Sąd uwzględnił powództwo o uchylenie zaskarżonej uchwały z dwóch niezależnych od siebie przyczyn : po pierwsze z uwagi na określone uchybienia dotyczące trybu podjęcia uchwały, po drugie z uwagi na stwierdzenie, że zaskarżona uchwała podjęta została w oparciu o błędne ustalenia faktyczne co do wystąpienia podstaw do wykluczenia powoda z grona członków (...) -W (...). Podstawową zdaniem Sądu kwestią pozostają uchybienia związane z dopuszczeniem do głosowania osób nieuprawnionych – skoro 17 osób oddało głosy uwzględnione przez komisję skrutacyjną, przy czym głosowanie nie miało charakteru imiennego, to przy wyniku : 6 głosów przeciw podjęciu uchwały, 23 głosy za przyjęciem uchwały, 8 głosów wstrzymujących – nie jest możliwe ustalenie faktycznego wyniku głosowania. Możliwa jest bowiem sytuacja, w której wszyscy „członkowie oczekujący” oddali głosy na niekorzyść powoda, a w takim razie – po wykluczeniu tych głosów – wynik brzmiałby 6 przeciw, 6 za i 8 głosów wstrzymujących się; tym samym brak jest możliwości przesądzenia, czy uchwała została podjęta, czy też nie, a co za tym idzie należy wyeliminować ją z obrotu prawnego, gdyż nie sposób zweryfikować jej zaistnienia (przy czym nie można również stwierdzić lub wykluczyć jej ważności).

Sąd stoi również na stanowisku, że działania J. K. (1) – niewątpliwie pozostające w kontrze do działań i zamiarów (...) -W (...), powodowane zarówno sprzecznością interesów i zamiarów stron, jak i w końcu konfliktami na płaszczyźnie personalnej – nie mogły być podstawą wykluczenia go z grona członków Spółdzielni, nie miały bowiem charakteru bezwzględnie bezprawnego. Dążenie organów Spółdzielni do wykluczenia powoda z grona członków odbierać należy jako wyraz sankcji niewspółmiernej w swej skutkach do stopnia zawinienia i naruszenia norm prawnych przez powoda.

Powód bezspornie odmawiał udostępnienia lokalu przedstawicielom (...) -W (...), a także osobom upoważnionym przez Spółdzielnię. Jednocześnie jednak istotnie nie było konieczności dokonywania kolejnego obmiaru pomieszczeń – czego najlepszym dowodem jest zawarte między stronami porozumienie. Podobnie jako rażące naruszenie norm prawnych i statutowych nie może być ocenione uniemożliwienie dokonania przeglądów instalacji elektrycznej i wentylacyjnej w kontekście przedstawienia przez powoda stosownych protokołów kontroli przeprowadzonych przez osoby do tego uprawnione; powód w istocie zadbał o kwestie bezpieczeństwa własnego i pozostałych mieszkańców przeprowadzając kontrole we własnym zakresie i na swój koszt – postępowanie takie z jednej strony może być mało zrozumiałe, a także w pewnym stopniu naruszające normy prawne i statutowe, z drugiej jednak sam cel działań kontrolnych został przecież osiągnięty; kontekst sytuacji determinowany jest istniejącym konfliktem między powodem a Spółdzielnią, u podstaw którego leży aktywny udział powoda w działaniach separatystycznych, zmierzających do wyodrębnienia się nowej spółdzielni w oparciu o część majątku zarządzanego dotychczas przez pozwanego – całokształt okoliczności i zaszłości może w pewnym stopniu usprawiedliwiać postawę powoda, który (być może obiektywnie bezpodstawnie) we wszelkich działaniach Spółdzielni dostrzegł element zamiaru nękania

go i stosowania represji. Podkreślić należy, iż powód nigdy nie kwestionował ani nie utrudniał działań osób upoważnionych przez Spółdzielnię związanych z wejściem do lokalu w sytuacji awaryjnej.

Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 24 czerwca 2014 r. (I ACa 225/14, LEGALIS) działania członka spółdzielni polegające na odmowie udostępnienia zajmowanego przez niego lokalu w celu dokonania przeglądu zamontowanych w mieszkaniu urządzeń grzewczych nie można uznać za uporczywe naruszenie postanowień statutu pozwalające na wykluczenie członka z rejestru członków spółdzielni.

Przeprowadzone przez powoda prace adaptacyjne nieużytkowego poddasza w ocenie Sądu nie naruszały ani norm prawa budowlanego, ani też interesów Spółdzielni. Prowadzone postępowania administracyjne nie zostały zakończone ostatecznymi decyzjami niekorzystnymi dla powoda, brak podstaw do ustaleń, że jego działania były bezprawne. Oczywistym pozostaje, że wielkość pomieszczeń użytkowanych dla celów mieszkalnych determinuje wysokość opłat czynszowych i eksploatacyjnych – tymczasem jednak powód nie przeprowadził jakichkolwiek prac, które zmieniałyby parametry czy to w zakresie pozostającej do jego dyspozycji powierzchni lokali, czy też wpływających na zmiany parametrów związanych z poborem energii cieplnej; poddasze i klatka schodowa są pomieszczeniami nieogrzewanymi, a zatem stan faktyczny jest w istocie taki sam, jak miało to miejsce na etapie przydziału lokalu. Niezależnie od powyższego zauważyć należy, iż strony ostatecznie porozumiały się co do ustaleń w zakresie wysokości opłat z uwzględnieniem również faktu aktywnego użytkowania klatki schodowej i poddasza przez powoda.

Działania powoda polegające na wszczynaniu postępowań sądowych – w tym o charakterze karnym – oczywiście nie mogą stanowić skutecznej podstawy jako uzasadnienie do wykluczenia powoda z grona członków Spółdzielni. Powód nie naruszył w tym zakresie żadnych norm prawnych, realizując swoje prawo do kontrolowania działań osób wchodzących w skład organów Spółdzielni również w wymiarze poddania oceny działań przez organy wymiaru sprawiedliwości. Zarzuty stawiane przez powoda określonym osobom nie zostały potwierdzone w toku postępowania karnego, jednakże trudno mówić o oczywistości złej woli powoda w czynnym w nim udziale. Tak samo krytyka pracy organów spółdzielni i osób wchodzących w skład tych organów jest dopuszczalna, o ile oczywiście jej granice nie zostaną przekroczone; realizacją uprawnień kontrolnych jest w szczególności korzystanie a prawa do zaskarżania uchwał organów spółdzielni w trybie art. 42 Prawa spółdzielczego – co do zasady nie może okoliczność ta stanowić podstawy do uznania, że jest to działanie na szkodę spółdzielni (por. wyrok SO w Bielsku-Białej z 17 kwietnia 2014 r., I C 315/12, LEGALIS).

Mając powyższe na uwadze, należało orzec jak w sentencji wyroku, o kosztach procesu rozstrzygając zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik na podstawie art. 98 kpc i zasądając w związku z tym na rzecz powoda kwotę 577 zł, na którą składała się uiszczona opłata sądowa (200 zł) oraz koszty zastępstwa procesowego według stawki minimalnej (360 zł – § 8 ust. 1 pkt 1] Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz. U. z 2015 r., poz. 1800) i opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa (17 zł).